

La planificació de la investigació

Guia bàsica pel desenvolupament
d'una recerca

Mercè Jariot-Garcia
Montserrat Rodríguez-Parrón

La planificació de la investigació

És l'organització de la manera de portar a terme el projecte d'investigació

El temps per l'elaboració d'una investigació és molt important per poder realitzar un bon treball. Hem de tenir en compte que pot ajudar a que la persona investigadora o l'equip de recerca acabi amb èxit la investigació, doncs garanteix tenir en compte les possibles incidències que poden sorgir durant el seu desenvolupament.

L'elaboració d'un pla de treball és una eina molt útil per planificar totes les tasques que s'han de realitzar en l'elaboració d'un projecte de recerca. Amb ella detallem totes les passes que hem de fer per desenvolupar una investigació.

Objectius

Ajudar a preveure totes les fases necessàries per completar un projecte de recerca, des de la data d'inici fins la final.

Planificar y acabar el treball a temps.

Fase prèvia a l'elaboració de la planificació de la recerca

El primer que hem de fer és anotar la data de lliurament de la recerca i avançar-la 15 dies com a mínim per a possibles incidències durant el procés i no patir els efectes dels imprevistos.

També cal tenir en compte totes les fases que requereix el desenvolupament de la investigació i per a cada fase identificar les tasques que aquesta requereix per a poder assolir-la.

Caldrà també seqüenciar i temporalitzar cadascuna de les tasques a realitzar i portar el control de la realització de cadascuna de les fases i/o tasques. Hem de tenir en compte que algunes tasques són independents de les altres, pel que les podrem desenvolupar en moments diferents, però que hi ha d'altres que necessàriament requereixen haver finalitzat una tasca anterior.

És fonamental que assignem uns dies i unes hores concretes a la realització de la recerca. I, per tal de ser el màxim de realistes possibles, pensem en les altres tasques que hem de desenvolupar a més de la recerca, tant acadèmiques com personals,.

Orientacions per elaborar una correcta planificació de la investigació

La planificació és molt important, però només serà eficaç si la desenvolupem correctament. Per això es poden tenir en compte aquestes orientacions:

1. Identificar tots els continguts que cal desenvolupar per poder dur a terme la investigació. És a dir, cal que entenguem quins "productes" hem de elaborar. Per això és important conèixer quines són les parts d'una recerca: resum, paraules clau, índex, introducció (justificació del tema, preguntes d'investigació, objectius), marc teòric, disseny metodològic, resultats, discussió, conclusions, bibliografia i annexes.
2. Un cop identificats els "productes" a desenvolupar cal pensar en quines tasques haurem de realitzar per poder aconseguir-los i identificar els passos a seguir per completar cadascuna de les tasques. Per exemple, per elaborar el marc teòric necessitarem cercar informació, llegir documents, sintetitzar-los, analitzar-los, elaborar un índex de continguts i redactar-lo. En algun dels apartats necessitarem pensar en els subapartats, per exemple en el cas del disseny metodològic, doncs implica tenir subproductes com el disseny i metodologia, el mostreig, els instruments, les tècniques i/o els recursos, el procés d'anàlisi, entre altres.

Acabarem amb una llista amplia de tasques necessàries per elaborar la recerca.

3. Buscar les dependències entre les tasques, és a dir identificar quina o quines tasques són interdependents per poder-les endreçar. Cal tenir present que l'índex del projecte no té a veure amb l'ordre en que es desenvoluparan les tasques. Per exemple, no es poden dissenyar

els instruments o tècniques de recollida de dades sense un marc teòric que les fonamenti. O no es poden aplicar aquestes tècniques o instruments si abans no les hem fiabilitat i validat.

4. Ara toca fer una estimació del temps que es necessitarà per completar cadascuna de les tasques. Aquí és important tenir present que les activitats que depenen d'altres persones (sobre tot les que es desenvolupen durant el treball de camp) requereix contactar amb la persona, que ens respongui i adaptar-se a la seva disponibilitat. Això suposa que el contacte amb la o les persones cal planificar-ho amb temps.

La comprensió del temps que es triga per desenvolupar cadascuna de les tasques ajuda a ser realista i garanteix l'acompliment de la data de lliurament.

5. Calcular el temps de que disposem, incloent les següents variables: data de lliurament (avança-la 15 dies per salvar imprevistos), èpoques en les que podem dedicar més temps a la recerca i els moments en que disposem de menys temps.
6. Repartir les tasques en el calendari. Es pot fer per dies, setmanes, mesos o trimestres, tot depèn de la durada de cada tasca. Però és important tenir present: la data de lliurament, si s'han de visitar llocs, o si hem de recollir informació de persones cal contactar amb elles el més aviat possible per poder realitzar altres tasques mentre esperem que ens responguin.
7. Escriure la planificació en un document per poder consultar i verificar que s'està complint amb les dates o fer els reajustaments necessaris. Aquest document és el cronograma.

Hi ha diferents opcions per poder elaborar el cronograma:

- a. Elaborar una llista o una taula en un document Word (o altre processador de texts) on enumerem les activitats a desenvolupar.

Taula 1.

Taula de planificació de la investigació

MES	TASQUES
Gener - Març	- Cerca bibliogràfica - Delimitació del tema - Redacció d'objectius - ...
Abril - Juny	- Elaboració de l'índex - Esborrany marc teòric -
Juliol - Setembre	- Disseny metodològic - Treball de camp -
Setembre - Novembre	- Anàlisi de resultats - Elaboració de resultats -
Desembre	- Redacció definitiva del projecte - Revisió del projecte - Lliurament del projecte

- b. Amb la concreció d'un calendari on s'escriuen els moments on es desenvolupa cada tasca.

Taula 2.

Taula de planificació per més

Gener	1. Cerca bibliogràfica; 2. ...
Febrer	1. Delimitació del tema; 2. ...
Març	1. Redacció d'objectius; 2. ...
Abril	1. Elaboració de l'índex; 2. ...
Maig	1. Esborrany del marc teòric; 2. ...
Juny	1. Disseny metodològic; 2. ...
Juliol	1. Treball de camp; 2. ...
Agost	1. Anàlisi de resultats; 2. ...
Setembre	1. Elaboració de la discussió; 2. ...
Octubre	1. Redacció definitiva del projecte; 2. ...
Novembre	1. Revisió del projecte; 2. ...
Desembre	Lliurament del projecte

- c. Elaborant un diagrama de Gantt en el que es mostrin les tasques i el temps necessari pel seu desenvolupament. Les tasques es representen mitjançant barres horitzontals i la seva longitud indica el temps estimat requerit per cadascuna de les tasques.

El diagrama de Gantt ajuda a visualitzar i controlar els terminis i entendre el flux del projecte de recerca. Es pot reajustar a partir dels esdeveniments que es van succeint durant l'elaboració de la recerca, però el més assenyat és pensar en

totes les possibles incidències durant la seva elaboració per tal de garantir que se li dedicarà el temps necessari a cadascuna de les tasques per poder acabar-les de manera exitosa.

Taula 3.

Planificació de la recerca amb un diagrama de Gantt

Tasques	Gener				Febrer				Març							Novembre				Desembre			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Cerca bibliogràfica																								
Delimitació del tema																								
Redacció d'objectius																								
Elaboració de l'índex																								
Marc teòric																								
Disseny metodològic																								
Treball de camp																								
Anàlisi de resultats																								
Elaboració de resultats																								
Redacció definitiva del projecte																								
Revisió del projecte																								
Lliurament del projecte																								

Exemples

- Exemple de les caselles que hauria d'incloure un cronograma:

Fases	Tasques	Dates en les que treballarem cada tasca	Data prevista de finalització de la tasca	Imprevistos (Observacions/control)
-------	---------	---	---	------------------------------------

- Exemple de les productes i tasques a desenvolupar que hauria d'incloure un cronograma que després hem de temporalitzar per elaborar el cronograma. El temps variarà en funció del temps total que tinguem per desenvolupar la recerca, per això en aquest exemple hem optat per representar-ho amb el percentatge sobre el total.

Fases	Tasques	Temps necessari per desenvolupar cada tasca (en %)
Delimitació del tema i redacció dels objectius	1. Revisió de documentació sobre el tema (com a mínim 10 articles que tractin sobre el tema escollit) 2. Redacció dels objectius	8%
Desenvolupament del marc teòric/Fonamentació	3. Lectura de documents científics sobre el tema 4. Elaboració d'un esquema de continguts (sumari) 5. Redacció del marc teòric	25%
Concreció de la metodologia	6. Fonamentació de la metodologia de la recerca 7. Població i mostra 8. Instruments i/o tècniques de recollida d'informació 9. Mètode d'anàlisi de les dades, cal concretar i descriure quin mètode d'anàlisi utilitzarem tant si és qualitatiu (ens basarem en algun autor) o quantitatiu (explicarem les proves estadístiques que aplicarem) 10. Procediment metodològic seguit en el TR, aquí cal que elaboris un cronograma on sobretot has de programar la data de les entrevistes o de l'aplicació dels instruments de recollida d'informació	17%
Treball de camp	11. Preparació dels instruments i/o recursos de recollida d'informació 12. Realització de les entrevistes, aplicació dels qüestionaris o observacions de camp	25%
Redacció dels resultats	13. Estructurar els resultats a partir dels objectius 14. Desenvolupament del procés d'anàlisi 15. Interpretació dels resultats 16. Redacció dels resultats 17. Elaboració de taules, esquemes, gràfiques...	17%
Redacció la discussió	18. Aportacions de la recerca 19. Aportacions d'altres autors als nostres resultats 20. Redacció	8%
Redacció de les conclusions	21. Redacció de les conclusions	8%
Elaboració de les referències bibliogràfiques	22. Revisar normativa APA 23. Redacció del llistat de referències bibliogràfiques	4%
Annexes	24. Incorporació dels annexes 25. Revisió del contingut dels annexes 26. Revisió de la citació dels annexes en el text	8%
Redacció definitiva del TR	27. Redacció de la introducció 28. Elaboració del resum 29. Cerca de les paraules clau 30. Revisió de tots els continguts: ortografia, gramàtica i sintaxi 31. Revisió de la bibliografia (normativa APA) 32. Numeració de pàgines, taules i figures	8%

Fases	Tasques	Temps necessari per desenvolupar cada tasca (en %)
Lliurament del TR	33. Preparar el lliurament en el format que ens han demanat	4%

3. Exemple d'un diagrama de Gantt

Tasques	Gener				Febrer				Març				Abril				Maig				Juny			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Cerca bibliogràfica	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Delimitació del tema		■	■	■	■																			
Redacció d'objectius		■	■	■	■																			
Elaboració de l'índex del marc teòric		■	■	■	■																			
Marc teòric				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
Disseny metodològic					■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
Treball de camp										■	■	■	■	■	■									
Anàlisi de resultats															■	■	■							
Elaboració de resultats																	■	■	■					
Redacció definitiva del projecte																			■	■				
Revisió del projecte																				■	■			
Lliurament del projecte																							■	

Per saber més

López-Roldán, Pedro; Fachelli, Sandra. «El proceso de investigación». A: Metodología de la investigación social cuantitativa. 2016, cap. I.2. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. <https://bit.ly/3kNA5tq>

Guerrero, D.A. (2018). Planificar el cronograma. Definición y orden de las actividades. <https://bit.ly/3dt4l8F>

A la xarxa podem trobar alguns recursos que ens poden ajudar a elaborar diagrames de Gantt, com per exemple Canva o lucidchat.

- <https://www.canva.com/es-es/graficos/diagramas-gantt/>
- <https://www.lucidchart.com/pages/es/ejemplos/diagrama-de-gantt-online>

També es poden crear diagrames de Gantt amb Microsoft Excel: <https://bit.ly/3fV5KXn>.